

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд за присъждане на научна степен „Доктор на науките” по професионално направление 3.7. Администрация и управление в икономиката, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство”, на ВСУ „Черноризец Храбър”, на тема **„Данъкът върху доходите на физическите лица като инструмент за реализация на социалните функции на данъчното облагане”**

- **Автор на дисертационния труд:** Йоанна Рогожинска-Митрут, Морска академия в Щецин, Полша.
- **Автор на становището:** проф. д. ик. н. Йосиф Илиев, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, Варна.

I. Оценка на концептуалната рамка на дисертационния труд

Концептуалната рамка на дисертационното изследване заслужава висока оценка. Основни аргументи за тази оценка са:

- Убедително е защитена актуалността и значимостта на проблематиката на труда, вкл. на основата на синтез на досегашни изследвания по темата, а така също чрез открояване на негативни тенденции в тази посока в Полша.
- Поставена е значима изследователска цел в контекста на просемейната политика на полската държава, въведени са ясни ограничения в изследването, предмета и обекта на изследване са дефинирани в добро единство.
- Постигната е много добра връзка между двете изследователски хипотези и необходимите за отговор изследователски въпроса.
- Направени са много удачни методологически допускания, изведени са критерии и подходящи методи на дисертационното изследване.

Обобщено – концептуалната рамка на труда създава много добра основа за дисертационно изследване с високо качество, научна и практическа полезност.

II. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

Качеството на дисертационното изследване несъмнено произтича от научния потенциал на неговия автор, но в голяма степен се дължи и на целевото му участие в редица програми, проекти и научни теми.

В съответствие с целта и въведените хипотези от автора, в изследването успешно са приложени четири изследователски метода. Резултатите от тяхното коректно използване са обобщени в добре аргументирани изводи. Впечатлява и заслужава силно положителна оценка факта, че изводите определено имат конструктивен характер. Според мен, направените изводи за просемейна политика, като сърцевина на дисертационното изследване, представляват важни приноси на труда. В по-конкретен план тези приноси са свързани с: тезата за горната политика като елемент от комплексна икономическа политика в страната; комплекса от инструменти за провеждане на семейната политика; зависимостта на семейната политика, нейните цели и инструменти от редица фактори и процеси, типични за отделните страни; извеждането и необходимото съобразяване с добри практики на институционални решения за национална семейна политика в редица страни членки на ЕС и др.

Важен резултат с характер на принос в дисертационното изследване, се съдържа в направените от автора предложения относно данъчните регулации от позиции на цялостната семейна политика на държавата.

Положителна оценка заслужава критичният анализ на автора по отношение на полския опит и практика в данъка върху доходите. Става дума

за изведени аргументи в защита на твърдението, че „полският данък върху доходите трудно може да бъде определен като истински просемеен”.

Структурирането на дисертационния труд, в неговия обхват и логическа последователност, съдържа сериозен потенциал за резултати от изследването, които имат приносен характер. По-конкретно става дума за начално изследване на социалното подпомагане и социалната политика в Полша от позиции на състоянието на съвременното полско семейство и демографските проблеми в страната. То е последвано от анализ на правните аспекти на социалната политика в ЕС, а по-нататък правилно се поставя акцент върху данъка върху доходите на физическите лица в Полша и в ЕС в качеството на инструмент за реализация на социалните функции на данъчното облагане. Естествен завършек на цялостното изследване е анализът на социалното подпомагане на семействата (в Полша и ЕС) чрез подходящия данък като израз на просемейна данъчна политика.

Убедителният анализ на практиките в Полша и страните от ЕС в контекста на темата на дисертационния труд успешно е последван от аргументирани насоки за усъвършенстване структурата на данъка върху доходите на физическите лица с основен акцент върху подходи за утвърждаване на просемейна политика в тази област и по-добра реализация на социалните функции на данъчното облагане.

Дисертационният труд в неговата цялостност, според мен, успешно постига поставената основна изследователска цел. Той съдържа достатъчно убедителен отговор на поставените от автора 10 изследователски въпроса, предназначени за доказване на двете изследователски хипотези в труда.

Приносите на труда, макар и индиректно съдържащи се дотук в становището, могат да бъдат обобщени както следва:

- На основата на научен инструментариум са установени доказателствени факти, потвърждаващи възможностите за по-добра реализация на социалните функции на данъчното облагане чрез използване структурата на данъка върху дохода на физическите лица.

- Защитена е успешно и с научни аргументи възможността и необходимостта от обогатяване и развитие на просемейна политика в контекста на социалната политика на държавата.

- Разкрити и анализирани са факторите, които следва да бъдат отчитани при утвърждаване на просемейна политика и реализация на социалните функции на данъчното облагане.

- Наред с научната стойност на дисертационното изследване специално заслужава да се отбележи особена му полезност за страна като България, където семейното подоходно облагане продължава да е виждане на идейно равнище.

По своя характер приносите в дисертационния труд са симбиоза на научни и научно-приложни постижения на автора като научните обогатяват съществуващи знания и доказват значими хипотези, а научно-приложните са свързани с разкрити възможности за използване в практиката на държавното управление.

III. Бележки по дисертационния труд

1. Направените от автора изводи с конструктивен характер (по специално в автореферата) не съвсем удачно са въведени още в нейното начало. Същевременно е могло те да бъдат по-успешно и стегнато формулирани.

2. В заключението е било необходимо да се аргументира кратко постигането на целите на дисертационното изследване, както и

потвърждаването на изследователските хипотези, въведени в дисертационния труд.

Заключение

Авторът на дисертационния труд Йоанна Рогожинска-Митрут е доктор на икономическите науки в Морска академия–Щецин, Полша и изследовател, който в областта на темата на дисертационното изследване демонстрира своя значим научен потенциал.

Дисертационния труд е закономерен резултат от широк кръг изследвания на неговия автор, които убедително са въведени в труда.

Цялостното проучване на дисертационния труд ми дава основание да обобщя, че той обогатява и доразвива теорията, методологията и практиката в особено важна от социална гледна точка проблематика.

С убеденост давам **положителна оценка** на дисертационния труд, който отговаря на високите изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките” на Йоанна Рогожинска-Митрут.

Качеството на дисертационния труд и съдържащите се в него приноси ми позволяват да предложа на уважаемото научно жури да присъди научната степен **„доктор на науките”** на Йоанна Рогожинска-Митрут по професионално направление 3.7. Администрация и управление в икономиката, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

25.09.2014 г.
София

Проф. д. ик. н. Йосиф Илиев